

Bruxelles, 31. svibnja 2024.  
(OR. en)

10404/24

CLIMA 216  
ENV 562  
SAN 306  
AGRI 444  
FORETS 153  
ENER 258  
TRANS 252  
ECOFIN 610  
PROCIV 45

#### NAPOMENA

---

Od: Glavno tajništvo Vijeća  
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće  
Predmet: Komunikacija Komisije o upravljanju klimatskim rizicima  
– razmjena mišljenja

---

1. Kako bi usmjerilo razmjenu mišljenja o navedenoj temi na sastanku Vijeća (okoliš) 17. lipnja 2024., predsjedništvo je pripremilo priloženu napomenu i pitanja za ministre i ministrice.
2. Odbor stalnih predstavnika poziva se da napomenu i pitanja predsjedništva primi na znanje i proslijedi ih Vijeću radi razmjene mišljenja.

**Komunikacija Komisije o upravljanju klimatskim rizicima**

**– Razmjena mišljenja –**

**Uvod**

**Izvešće naslovljeno „Europska procjena klimatskih rizika” (EUCRA)**<sup>1</sup> koje je Europska agencija za okoliš objavila 11. ožujka 2024. snažan je podsjetnik na sve brži tempo klimatskih promjena i ozbiljnost njihovih učinaka. 2023. je bila najtoplija godina na svjetskoj razini, a u Europi se zagrijavanje odvija dvostruko brže od globalnog prosjeka. To pokazuje da su klimatske promjene multiplikator rizika i da kaskadni klimatski rizici mogu dovesti do sustavnih izazova koji utječu na cijela društva, pri čemu su posebno pogođene ranjive društvene skupine. Jasno je da se čimbenici klimatskih rizika ubrzavaju, da je nekoliko klimatskih rizika već na kritičnoj razini i da bi gotovo svi mogli doseći kritičnu ili katastrofalnu razinu u ovom stoljeću. Prema EUCRA-i, EU i države članice moraju surađivati kako bi učinkovito smanjili klimatske rizike u Europi. Većina glavnih klimatskih rizika utvrđenih za Europu odnosi se na sve zemlje. To znači da su politike koje su ključne za ublažavanje klimatskih rizika u podijeljenoj nadležnosti EU-a ili u više područja nadležnosti pod okriljem EU-a i država članica. U mnogim slučajevima to uključuje oblikovanje politika na razini EU-a, dok države članice zadržavaju nadležnost za osmišljavanje pristupa provedbi. Zbog brzog porasta klimatskih rizika diljem Europe možda će biti potrebni novi načini suradnje na svim razinama upravljanja kako bi se postigao konkretan i mjerljiv napredak u smanjenju najhitnijih klimatskih rizika. Takvi se pristupi mogu temeljiti na iskustvima s misijom EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama i drugim relevantnim instrumentima i politikama EU-a.

---

<sup>1</sup> <https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment>

**Komunikacija Komisije naslovljena „Upravljanje klimatskim rizicima – zaštita ljudi i blagostanja”<sup>2</sup>**, objavljena 12. ožujka 2024., odgovor je na izvješće EUCRA. Usmjerena je na ključne mjere koje EU i njegove države članice trebaju poduzeti kako bi bolje upravljali sve većim klimatskim rizicima u glavnim pogođenim područjima kao što su prirodni ekosustavi, voda, zdravlje, hrana, infrastruktura i gospodarstvo. U Komunikaciji se također utvrđuju troškovi povezani s klimatskim rizicima te se naglašava potreba za brzim ulaganjima. U njoj se navodi da bi se, prema konzervativnoj procjeni, zbog sve većih utjecaja klimatskih promjena BDP EU-a do kraja stoljeća mogao smanjiti za oko 7 %. Ako globalno zagrijavanje trajnije bude iznad praga od 1,5 °C iz Pariškog sporazuma, kumulativno dodatno smanjenje BDP-a za EU u cjelini moglo bi u razdoblju od 2031. do 2050. iznositi 2,4 bilijuna EUR. Godišnja šteta u Europi uzrokovana poplavama obalnih područja mogla bi do 2100. premašiti 1,6 bilijuna EUR, a svake bi godine 3,9 milijuna ljudi bilo izloženo tim poplavama.

Od donošenja Europskog zakona o klimi i Strategije EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama iz 2021. postignut je znatan napredak u jačanju otpornosti na klimatske rizike u **okviru politike EU-a**. Međutim, unatoč napretku, politike EU-a ne prate brzinu kojom se povećavaju klimatski rizici, a države članice moraju učiniti više u pogledu aspekata upravljanja, podizanja svijesti, pravednosti i pravedne otpornosti, financiranja i prirodnih rješenja.

U Komunikaciji se navode **četiri široke kategorije rješenja** za bolje nošenje s klimatskim rizicima na razini EU-a i u državama članicama, a to su:

- **poboljšano upravljanje** utvrđivanjem odgovornosti za rizike i poticanjem bolje koordinacije između nacionalne, regionalne i lokalne razine;
- **resursi za one koji preuzimaju odgovornost za rizike i pristup pouzdanim podacima** kako bi se bolje razumjele veze između klimatskih rizika, ulaganja i dugoročnih strategija financiranja;

---

<sup>2</sup> Dok. 7732/2024.

- **iskorištavanje postojećih strukturnih politika država članica i mehanizama solidarnosti EU-a** radi upravljanja klimatskim rizicima;
- **odgovarajući preduvjeti za financijsku otpornost** osmišljavanjem javne potrošnje i poticaja za privatna ulaganja na način kojim se mobiliziraju dostatna sredstva i sprečavanje poremećaja i štete povezanih s klimom čini najboljim izborom u gospodarskom smislu, uz bolju integraciju klimatskih rizika u nacionalne proračunske postupke<sup>3</sup>.

U Komunikaciji se utvrđuju i **posebne mjere za upravljanje rizicima u šest pogođenih područja: prirodni ekosustavi, voda, zdravlje, hrana, infrastruktura i izgrađeni okoliš te gospodarstvo.**

Kad je riječ o potonjem, ističe se da će katastrofe povezane s klimatskim promjenama dodatno opteretiti gospodarstvo zbog gubitka produktivnosti i života, izravne štete, smanjenog potencijala za rast i pritiska na državne proračune te da bi nedavno donesena direktiva o zahtjevima za nacionalne proračunske okvire<sup>4</sup> trebala pomoći u poboljšanju i uključivanju izrade proračuna za klimatske rizike u nacionalne proračunske postupke. Istodobno su potrebna dostatna javna i privatna ulaganja kako bi se uspješno odgovorilo na klimatske rizike i izgradila otpornost na klimatske promjene. Ako se ulaganja preusmjere na obnovu nakon nastanka štete, smanjuje se iznos raspoloživ za produktivna ulaganja.

<sup>3</sup> U tom je pogledu 14. svibnja 2024. osnovana Skupina za razmatranje o mobilizaciji financijskih sredstava za otpornost na klimatske promjene, koja je najavljena u Komunikaciji.

<sup>4</sup> Direktivom Vijeća (EU) 2024/1265 od 29. travnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica od država članica traži se da u svoje proračunsko planiranje u najvećoj mogućoj mjeri uključe makrofiskalne rizike koji proizlaze iz klimatskih promjena i njihovih učinaka na okoliš i distribucijskih učinaka. Od država članica traži se i da pri objavljivanju informacija o nepredviđenim obvezama s potencijalno velikim učinkom na javne proračune uzmu u obzir, u mjeri u kojoj je to moguće, informacije o fiskalnim troškovima nastalima zbog šokova povezanih s klimom. Potvrđuje se da se izvješćivanje o makrofiskalnim rizicima od klimatskih promjena, nepredviđenim obvezama povezanim s klimom i fiskalnim troškovima katastrofa poboljšava, ali je i dalje u početnoj fazi, a metodologije i pokazatelji za takvo izvješćivanje još se razvijaju.

## Trenutačno stanje

Komunikacija Komisije prvi je put predstavljena ministrima i ministricama na sastanku **Vijeća (okoliš)** 25. ožujka 2024. S obzirom na međusektorsku prirodu te komunikacije i izvješća EUCRA, belgijsko predsjedništvo aktivno je uključilo druge relevantne sastave Vijeća u rasprave na tehničkoj razini, uključujući sastave zadužene za **energetiku, civilnu zaštitu, turizam, financije i proračun, zdravstvo, industriju i poljoprivredu**. Rasprave su pokazale da su **hitnost povezana s klimatskim rizicima** i rastući **troškovi nedjelovanja** općenito prepoznati. Delegacije općenito dijele mišljenje da je potreban **sustavan odgovor politike u svim relevantnim područjima politike**, među ostalim na razini EU-a. Tijekom rasprava **istaknuti** su sljedeći **elementi**: potreba za pojačanom koordinacijom i suradnjom među državama članicama i među sektorima, među ostalim u pogledu praćenja i pristupa podacima; važnost podizanja svijesti i komunikacije, uključujući borbu protiv pogrešnih informacija; potreba za radom na odgovarajućem financiranju i ključna uloga vode. Različiti **sastavi Vijeća prepoznali** su potrebu da u svojim sektorima uzmu u obzir **klimatske rizike**, uključujući otpornost i pripravnost za rizike, pri **izradi politika i mjera**, što je rezultat rasprava u različitim područjima politike, uključujući svemir, istraživanje, konkurentnost i industriju te energetiku<sup>5</sup>.

---

<sup>5</sup> Vidjeti primjerice: Zaključke Vijeća o jačanju europske konkurentnosti putem svemira od 23. svibnja 2024. (dok. 10142/24); Zaključke Vijeća o jačanju vrednovanja znanja kao alata za otpornu i kompetitivnu industriju te stratešku autonomiju u otvorenom gospodarstvu u Europi od 23. svibnja 2024.; Zaključke Vijeća o konkurentnoj europskoj industriji koja pokreće našu zelenu, digitalnu i otpornu budućnost od 24. svibnja 2024. (dok. 10127/24); Zaključke Vijeća naslovljene „Jedinstveno tržište u korist svih” od 24. svibnja 2024. (dok. 10298/24); Zaključke Vijeća o razvoju održive infrastrukture elektroenergetske mreže od 30. svibnja 2024. (dok. 10459/24). Trebalo bi napomenuti i da je u Izjavi iz La Hulpea o budućnosti socijalne Europe, donesenoj na Konferenciji na visokoj razini o europskom stupu socijalnih prava koju je organiziralo belgijsko predsjedništvo 15. i 16. travnja 2024., istaknuta važnost toga da se potiče sprečavanje specifičnih opasnosti koje proizlaze iz klimatskih promjena.

**Pitanja za ministre i ministrice:**

- *Slažete li se s time da bi zbog brzog porasta klimatskih rizika diljem Europe mogli biti potrebni novi načini suradnje na svim razinama upravljanja, uključujući i na razini Unije?*
  - *Koje su mjere u Vašoj zemlji uvedene na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini kako bi se poboljšalo proračunsko planiranje? Koji su još metodološki i informacijski alati potrebni kako bi se potaknule reforme i ulaganja za jačanje otpornosti?*
-